

KUN-SZT-MÁRTON és VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi és közgazdasági hetiközlöny.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
 Egész évre ————— 4 frt.
 Félévre ————— 2 frt.
 Egyes szám ára 10 kr.

☛ A hirdetési díjak előre fizetendők. ☛

MEGJELEN VASÁRNAP REGGEL.

Felolvasó szerkesztő: KIADÓ-TULAJDONOS:
 REITZ JÁNOS. CSAXÁDY JOZSEF.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy hasznos petitőrkörön 10 kr.

NYHETRI KÖZLEMÉNYEK:

Petitőrkörönként 24 kr. — Bélyegdíj 30 kr. külön fizetendő.

Magyar tisztképzés.

Ismét olyan eseményt jegyezhet föl a nemzeti krónika, melynek messzeható és mélyreható hatásait csak alapos megfontolás után tudjuk eléggé méltányolhatni. A magyar kormányának sikerült meggyőzni a közös hadügyi kormányzatot arról, hogy a magyar katonatisztképző intézetek létesítése: kiváló fontosságú követelménye a magyar közvéleménynek; s ma már ott fekszik az országgyűlés előtt a két törvényjavaslat, mely megvalósítja a nemzetnek régi buzgó óhaját, hogy a hadsereg magyar ezredei számára magyar akadémiákban neveljék katonatisztökké a magyar ifjúságot.

Vannak, akik e tényleg tisztán a politikai momentumot látják.

Az igaz, hogy túlnyomó részben vannak e hatalmas vívmányban a politikai motívumok, melyek azt bizonyítják, hogy a monarchia sorsának intézésében milyen jelentékeny része van a király magyar kormányának és tanácsadóinak. Hiszen csak most két éve hallottuk egy közös hadügyi minisztertől, hogy a míg ő lesz a közös hadügyi miniszter: nem lesz magyar katonai akadémia! És ime van.

De mi elmellozhetjük a kérdés politikai részét. Túltehetjük magunkat mindazon kombinációkon, melyeket ebből a nagy politika organumai levonnak a közös hadsereg nyelvi kérdésére, vagy pláne a külpolitikai szövetségi viszonyokra vonatkozólag.

Egyszerűen ki kell fejeznünk végtelen

len örömrüket a fölött, hogy a magyar ifjúság egy nagy kontingensének megnyílik ezzel az út, megadatik a mód arra, hogy a katonai pályát, mint életpályát tekintse s arra ambícióval, kedvvel és a hivatás iránt való igazi lelkesedéssel lépessen. Mert eddig az ifjúság nem részesült ebben a kedvezményben, vagy ha igen, hát idegen nyelvi intézetekben, rá nézve sokszoros, gyakran leküzdhetetlen nyelvi nehézségek iránt képezhetet magát hivatásos katonatiszté az — oszták katonatisztképző akadémiákon, ahol épenséggel nem részesült abban a figyelemben, melyet megérdemelt volna.

Ellenségekünk s irigységből elő járbarátaink ki is aknázták ellentünk ezt alapon.

Gúnyosok kérdezték, hogy hol van a hagyományos magyar vitézség, a katonai erények, melyek egy ezredében át egész Európa csodálatának képeztek tárgyát, hová lettek? A magyar ifjúság úgy húzódozott a katonai pályától, mint a tüztől. Csak igen kiváltságos helyzetben lévők, vagyoni, vagy születési előkelőségek gyermekei merésztelték kockázatani a balsikert, illetve azt, hogy idegen nyelvi intézetekben megjelenjen nekik azok a nehézségeknek, a melyek nyelvi tekintetben akadályul szolgálhattak a katonatiszti pályára elnyerésére. A közép-országi ifjúsága pedig meg se kockáztathatta ezt.

Miért? Egyszerűen azért, mert félnie kellett, hogy magyar anyanyelven nevelkedvén, egy hat-nyolc évig tartó katonai

nevelés árán sem juthat el ahhoz a képzettséghez a német nyelvben, melyet tőle azokban a külföldi intézetekben megkivánnak. Már pedig a polgárfiú ilyen elvesztett hat-nyolc év után nem keresel más pályát, mert mire onnan kikerül, már kenyérkereső korban van s ha nem képes boldogulni a katonapályán, bizony bizony nehéz helyzete lesz neki, ha valami polgári pályára akar visszatérni.

De nemcsak ez a körülnyomás fontos.

Nem az újításnak erős nemzeti jelentősége, mely különösen abban nyilvánul, hogy a közös hadsereg tisztikarában a a kvalifikáció nem a német nyelv tudásával kezdődik, hanem a személyes képességeknél s hogy az a magyar fiú, a ki eleg ambíciót érez magában a katonatiszti pályára, ezáltal csupán ez ambíciója alapján is megkísérhelheti, hogy hazáját, királyát a vedelő törvényes kötelező adóján kívül is lelkesedéssel szolgálja.

Hiszen a hadsereg magyar ezredeinél arra az annyira firsorozott német nyelv tudásra nincs is szükség a katonatisztnéknél. S ha azok, akik oly gőresösen védik a hadsereg egységét s annyira belemarkolnak az egység érdekében a német nyelvbe, alapon megfontolnak ez ok nélkül való erőlködésüket, bizony bizony beláthatnák, hogy az a rákényszerített német nyelv ragasztéknak olyan gyenge, hogy a hadsereg egysége ilyen összekötő eszközök mellett egyenlő a semmivel.

De nem erről van szó! Legyon a ve-

TÁRCA.

Az asszony.

A „Kunszentmárton és Vidéke” eredeti társaja.

Ákosnak az apja hírneves ember volt: hatalmas része volt a magyar irodalom megrémelésében. Még serdülő ifjú volt, mikor a nagy költő meghalt s őt árván hagyta a világon. Az a város, mely apja szülőházát emléktáblával díszítette, a fűt is gondozása alá vette; a város polgármestere maga lett a gyámja s fogadta őt házához, valami távoli rokonság címén. A vagyonát pedig az árvaszék vette kezébe és — csodálatos — bár hi az akkori árvaszék pénztárnok nagy összegek elkezébe után főbe lötte magát, a remek írő tekintélye hagyatéka nem szenvedett csorbát, hanem még tekintélyesebbé szaporodott, úgy, hogy Ákos a nagykorúságával jókora summa pénz birtokába jutott.

Ákosnak a jogot kellett volna végzése, de nem végezte. Iró akart lenni, mint apja és szülővárosának egy hetilapjában került is napvilágra egyhány verse, meg elbeszélése, meg lehetőszen naív dolgozatok, a melyek minden magasabb felfogás és elttapasztalal híjával voltak. Ákos gyámja, a polgármester, kötelességé-

nek is tartotta az ifjút e hibákra figyelmeztetni és szívehangon tanácsolta a jogi szaktanácsok letételét. De Ákos azt felelte, hogy majd szerez ő tapasztalatokat: és mikor vagyonát kezébe kapta, neki is indult a megfigyeléseknek. Tanulmányozta az életet és az embereket. Az előbbi különösen a mulató-helyeken és éjjeli ivóruhákon, az embereket pedig a hártanyasztal mellett, már mint a férfiakot, a nőket azonban mindenütt, mert azok mindenütt és mindig érdekesek. Végig is tanulmányozta a vagyonát és lávén szerette mindama tapasztalatokat, melyek a saját kárával való okulásra szolgálják, iróember azonban meg sem lett belőle. Nagy ritkán tudott ugyan valamely cikket összehátni, de a fővárosi hírlapok akkor is konokul visszautasították; még az a bizonyos hetilap is csak immel-ammal fogadta el, persze díjtalanul. Gyámja apja szolgált neki még néha atyáskodó tanácsokkal, sőt, mikor már biztosan látta a közleledő vegromlást, beprotégálta a vasúti igazgatóságba, hogy a fű ne legyen kenyer nélkül, ha majd mindenképpen a nyárára húgott.

Ez az időpont nem is soká várattot magára. És a mint fogott a pénze. Ákos lassanként javult is, nem kártyázott többé, a nők után is már kevesebbet futkosott, csak az ivásnak átta magát. A borba fojtotta keseréit. Hivatalát

sem végezte valami pontosan, nem is léptétek elő, sőt talán ki is tették volna a szűrt, ha a közleledő választások miatt az ellenzéki város polgármesterének jóindulatát nem tekintették volna. De a polgármesternek tudára adták partfogolja viselkedését; erre a derék ember fűtsietet a fővárosba és meg egy utolsó tanácsal szolgált a leha fiatal embernek.

Ákos ez egyszer megfogadta az into szót, megházasodott. Elvett egy szegény, de szép léányt, kinek házi erényeit az edes anyja már eléggé feldicsérte volt neki. És igazán, az edete azota nyugodt boldogságban folyt le és olyan jólben, a mely nemcsakora felháludta még azt is, mihez a szülői házában volt hozzászokva.

Mikor az új házaspár berendezte fűtséket, Ákos vagyonra már teljesen fel volt emészte. De még megmaradt némi hitelle és a fiatal asszony ezt ügyesen tudta kiaknázni. Nagy lakást vettek, hogy egy részét fűnyesen bitóruhába alberthe adják. Így módon a házbér megtérült, sőt még maradt valami a rozsléttetések törlesztésére. A szép asszony forje esekélye fizetésével rendkívül jól tudott gazdálkodni és Ákos nemcsak rendez zsebpénzt kapott, hanem minden tekintetben olyan kényelemben élt, a melyet sokkal magasabb rangú hivatalnok is irgylhetett volna. Imádtta is az ő fűmeszáját,

zényszó német s ne is bolygassuk most a lehetőséget. Hisz a vezényszavakat a magyar katonai iskolák is németül fogják tanítani s bizony, hogy a tantárgyaknak ez a része, mely a német nyelven való előmenetelt biztosítja — ezekben az új katonatizedtekbén sem fog hiányozni. Nem tartjuk mi veszedelmesnek ezt.

Veszedelmes csak az volt, hogy a magyar fiút eddig csak azon az áron akceptálták katonatisztnékk, ha magyarságát levetkőz, lelkeben elnyomja s a mi még szomoróbb — azt a Gesinnung-ot, azt a hagyományt affektálja, mely az osztrák „Boruf-offizier“-gárdának annyira ismert jellegző sajátja.

Az új katonai intézetek lehetővé fogják tenni a magyar ifjaknak, hogy a hadseregben is ma g y a r a z a f i a k maradjanak.

Ezért örülünk az új vívmányunk s ezért tartjuk nagy jelentőségűnek az újítást, mely egyenesen és félvérhetetlenül cáfol rá azokra a rossz politikusokra, a kik mindig azt hangoztatják, hogy a monarchia másik felével való kapcsolatunk a hadsereg kérdésében örökre megváltozatlan.

Ime az újítás, mely az ellenkezőt bizonyítja.

Az erkölcsösrő

Társadalmunk sohasem volt betegebb, mint most, sohasem voltak tagjai általánabban, jellemében felfogásban és ítéletalkatlanban gyengébbek, mint most.

Kevesen vannak, kik feltétlenül megmaradnak a becsület, a tisztesség útján, és sokan vannak, kik már kenyerekérték sávját folytán is a tisztesség útjáról letérni kegyetlenek. Szóval sok közöttünk a bűnös ember. S mégis mit tapasztalunk a bűnös emberekkel tele rakott társadalmunkban?

Nincs nálánál szigoróbb erkölcsű. Ha valakinek büne kitűdött, hogy őrlő, vihög e kárörvendő társadalmunk, hogy sőt elfelhő az ez ezer és ezreftű szörnyetegnél és segíti kézzel-lábbal teljesen agyonlőni a szerencsétlent, kinek, míg az

kj szerető gondozással vette körül és zívessen hozzátelvi nyakát a jétékony papuskormány alá. Mert Irma szigorú is tudott lenni, folyton uszolta ő hivatalos kötelességeinek pontos teljesítésére, hogy rangban emelkedjék.

Akosnak hivatalbéli szorgalma meghozta gyűlöletét, mert kétszer is elöleptétek, mellőzött kártársának bosszúására. Az ítvásban is mértékletesebb lett, mert az asszony csak kivételesen engedte ő vendéglőbe, de talált a helyett börtön otthon az asztalon, a mi nemcsak jóval előcsőbb volt, de sokkal jobb is. Mert Irma kifőnélen értett a bevásárláshoz, ki tudta kutatni a legolcsóbb forrást, vagy meglesni a kedvező alkalmat. A ruhái is, bár mindig elegánsan járt, alig kerültek valámibe, mert ő a kelmét csak végeldasolásoknál szokta venni. Szerette az apró eszesbecsét, a lakásuk tele volt ilyesmivel; Irma mélyen az érteken alul szerette be két sósbűb néha szép nyereséggel taládot rajtuk. És ő ezt érthetően találta, mert a saját barátai is ostromolták, néha az asszonyt egy-egy ilyen bibelöt végett.

Mert voltak Akosnak barátai. Nem a hajdani címőrák, kikkel a vagonát ellumolta, sem pedig szerényebb hivatalnok társai. De idővel megismerkedett feleségének egyik másik gazdag rokonával, ismerőse lett egyik másik kevésbé fiatal, ismerőse barátására csak bűnszke lehetett. Ezekkel ő és neje otthon tea mellett néha igen kedvelően elmulatták és ha ezek viszont kedveskedtek nekik színházi vagy orfeum-

börtönét áll, családjától is megvonja a kenyeret és szerencsétlen tesz, elzárásra kergőt egyért nyolcz-tíz ember.

S aztán ha ez az ember a börtönből kikérik, mint kerülők ő az ember, nem annak neki munkát, tisztességet megelbűst, csak úgy megszűri juttatják kifejezést megvetsűk.

S ha egyik-másik felebarát ártatlannal kerül is ki a vad alól, azért hiába mentette fel a törvények, megelbűst ismételti a társadalom, lenyagazza, hóhérról elküldi a gyanusitást, mely a piécsa. S ha ez az ember munkát és kenyeret meg kéri, hát alamszint nem adnak neki, hanem az ajót, azt megmutatják.

Van a magyar igazságszolgáltatásnak egy gyönyörű elve, mely azt tartja, hogy száz bűnös felmenten, mint egy ártatlant elítéli.

A magyar társadalom azonban más elvet vall s azt gondolja: jobb egy bűnöst futni engedni, mint száz ártatlannal megkegyelmezni.

S így is eslecseljük. A kinek a neve a törvénykezési rovatra kerül, a ki gyanus aló eskik, a kik vádallá illelnek, az a társadalom előtt nem csak elítelt lesz, hanem meg is hal számunkra. S ha a vádlott ügyünköségbe nem kergeti magát, hát „elő halotta“ deklarálja embertarsai.

S ha meggondoljuk, hogy az a társadalom, mely oly szigorú fölébüsítő tud lenni, milyen beteg, jellemében milyen gyenge és ésszerűségében milyen veseg! Kalandor emberek, kikről nem tudjuk honnan jöttek, miből élnek, vannak felénk s uralkodnak a helyzetben, vezetik a kártyázó és köpködő kaszinókat, társadalmi életünk e hű tükrét. A szegénységet bűnnek tartjuk s tulajdonképpen nagy erkölcsbűnségünk középete is szeretünk szemet hunyolni a bűn előt, ha gazdag ember kivette el. Tudjuk, hogy az a milliomos uszából s csalásból szerette vagyonát, de ma milliói vannak s ez elég, hogy görnyedezünk előtte s vállainkon ozzolópá emelünk. Sok embert meg nem azért itélünk el, mert bűnt követett el, hanem ügytelensége miatt a bűne kitűdött s ezért kell bűnhődni.

S a szegény bűnösök hiába akarnak, megbűnhőde, a jó útra térni: a gazemberekkel tett társadalom nem veszi fel őket magába s telitörökkel kiáltja feléjük: „nincs kegyelem, nincs bünbocsanant, nincs feltámadás!“

Szomorú viszonyok, szomorú helyzet, elérnítő állapotok és dermesztő kálátás ez a második ezredév hajnalán . . . Hát így akarunk modern államot feljeleníteni? Így akarják a második ezredév hitos alapjait lerakni? . . . Hű ábránd, üres képzelődés . . .

Jegyekkel csak nem haragudnatott miatta. Különösen intim viszonyban volt egy magasrangú hivatalnokkal ki hol feleségestől, hog egyedül is majd mindennaposan volt a házán s mint igazi kebelbarátja minden alkalommal szolgáltatóra állt.

Anna minossában érintette őt, mikor egy reggelben az újságban barátja névt találta, egy szenzációs cikk fölött. mely sikkasztársól és szőkesről szolt. Ki hitte volna! Pedig még néhány napja még milyen elfogulatlan, vídám volt, sőt lrmát nevenapjára egy esodaszé vázával meglepte. Valószínűleg ezt is a sikkasztárt pénzén vette!

Pedig debogy, a váza ki sem volt fizetve, a mint megtudta mindjárt az nap. Épen haza akart indulni a hivatalból, mikor egy úr kereste fel, egy régiség kereskedő és követelte a váza árát. Akos azt ajánlotta neki, hogy visszaszálja a tárgyát, de a kufár nem akarta elfogadni, hanem a pénzt követelte: háromszáz forintot.

Akos csak bámult. Hisz ez a darab fayence csak nem érhet annyit! Vitaközös kezdett a kereskedővel, ki nem tágitott, mire Akos dühében őt szemtelennek, csalónak is nevezte. Amaz sem maradt adós: olyan vádat vágott a fejébe, hogy egyezzer tudatára ebredt hitvány szerepének. Lehetséges-e? I Ez a példás asszony, a ki olyan szeretettel fédelgette . . . Mikor a kereskedő elhagyta nagy dédelgetése, már nem lehetett kételyi.

Nem is a szerencsétlenségén járt többé az esze, hanem a megtorlásán. Ő meg fogja ulti

Azt az nemzetet, melynek társadalmi nem erős, nem egyeztet, a mely beteg a gondolkodásában, jellemében, s a mely a tárgyait szemben nem ismer irgalmat, hanem erőlt, ha az ártatlant bünsőse tette s a bűnöst feloldozhatja: — azt a nemzetet megelű, elpusztítja maga az idő.

A történelem ugyan azt tanítja, hogy a mi nemzetünk a legrészesebbek egyike. De itt a szövetség nem használ. Szűnsők lehetünk s a gyűnség rossz szokásainkban is. Az egyeztetre am meg sem lehetünk megérve. A társadalmat tehát reformálni kell. Születnie kellene egy magyar Megváltónak. Szükségünk volna egy magyar Solonra, vagy egy Új Széchenyire, a ki faklyát gyújtson a sötétségben tévelygő társadalmunk.

Legyjék rajta, hogy minél előbb akadjunk egy magyar Mózesre a ki kivessze a pusztából a nyáját. Vagy ezt csak egy jövő nemzedék élheti meg? hiszen most olyan „rossz időköt élünk, rossz csillagok járnak“ . . .

HETI HIREK.

Kunszentmárton, Junius 13.

* A kunszentmártoni tankerületi tanítói gyűlés fenyesen megelű. A vendégek egy része pünkösdi hétfőjén este, a másik része a f. hó-án reggel érkezett körünkre. A tanító-kör gyűlést Réta y a z ö t t r ö k s z e m m i l ö s z - e s p e s e r p l e m e n t e s a k ö r ö l n e k e nyitotta fel. A vendégek kál időközben egy a tanítói kör tagjait, valamint a megjelient vendégeket, kiknek sorában ott láttuk Kiss Antal ügyvedet, a miniszteri iskolatagoztót, Privler Antal, Horváth István stb. Nagyszabású beszédjében a tanítók katolikus szemlélet emeli ki, mint a sikeres tanítás alapfeltételét. Dósa a d ö z s e f kunszentmártoni plebszán közéletét mondva elnök meiók beszédét, szintén üdvözli a vendégeket. Ezután a tavalyi Fogvörncben megtartott közgyűlésgyökjökönvőt olvastak fel. A jegyzőkönyv felolvasása után elnök jelentést tesz a beérkezett pályamunkákról. A következők két pályakérdés tüzették ki: 1.) Melyik tanító használ többet, a pusztán okos, vagy pedig a vallásosn nevelt tanító? 2.) A nemzeti nevelés elválszatható-e vallásos neveléssel? Mindkét kérdést a beérkezett pályamunkák közül D a d á s L a j o s t ö r k e n t m e n t i ö s i tanító oldotta meg legjobban, kinek is az elnök a 20–20 koronas pályadíjat a közgyűlés éljenzése közlén átadta. A nyertes munkát maga a szerző olvasta fel. Űgyesen, verral megért dolgok, csak az a kár bennük, hogy e szigorúan vesse neveléstudományi kérdés fejtegetését arra használta fel Dudás, hogy itt-ott egy kirohanást tett a tárgy fejtegetése köz-

ezt az asszonyt, ki a ő nevét, az apjáról maradt országos híré szép névvel beszenevezte. Zálgha adta az óráját és revolvert vett.

— Hol késtelő oly soká, kérdezte az asszony, mikor dalt ábrázoltan belépett az ebédlőbe.

Akos szólni akart, réz akart rohanni az asszonyra, hogy számon kérje azt a sok évi rüt csalást, gyalázatot. De nem bírta; gyávanak érezte magát, csak annyit jött ki szorult torkából:

— Találkozom egy ismerősöddel és elbeszélgettünk kissé. Ezt kétértelmezni gondolta és várta, hogy felesége tudakolja, hogy ki volt az a ismerős. Akkor majd elkezdi. De Irma nem ügyelt rá, hanem csengett a cselédnek, hogy tájlozn.

Akos átkozta gyávaságát. Oda lépett a terített asztalhoz és hogy bátorságát öntsön szívébe, egy pohár bort töltött magának és felhajotta. Ivásközben az a gondolat cikázott al lélkén: valjón fogok-e még olyan bört inni, ha majd nem lesz ez az asszony. És villámgyorsan sok minden átfutott a szeme előtt, a hajdani rendetlen élete és a jövő, telve szegénnyel, a nyomorral — a tömlő . . . Lassan letette a poharat.

És mintha mi sem történt volna nyugodtan mondta:

— Képzeld, a váza nincs kifizetve. Menj a kereskedőhöz és rendezd valamiképen.

Petrus.

ben a liberalizmus ellen, sőt egy a politikai zárlásba is ácsapott. Erőkezes pontja volt a gyűlésnek Nagy János és Wagenblatt Gusztáv gyakorlati tanítása. A mindkét sikerült tanítás fölött titkos szavazással 11 szavazattal 7 ellen a gyűlés döntött. A kitűzött díjat 20 koronát Wagenblatt Gusztáv nyerte el. A következő gyűlés színhelyét Török-Szent-Miklós jelölték ki. A gyűlést ugyan 85 területi bankett követte a Sípotes-féle szállóban. Ebből felkísértöt Réтай Gyula mondotta a pápára, a királyné és Samassa érsékre. Ezután Kiss Antal ügyvel emelkedett szólásra lendületes meleg szavakkal emlekezve meg a tanítók fontos kulturmissziójáról. Poharat a tanítóságáért ültette. Dósa József a tanítók kar szorát. Wagner János kunszentmártoni tanítót elvettte. Veres János kunszentmártoni tanító a megjelölt tanítványokat köszöntötte fel a meglehetősen szavakkal. Felkísértöt mondatok meg Wagner János, Mezey Mór szentesi kath. kántor, Bozóky András, Reitz János, Kurucz Mihály, Furesik Géza stb. melyek közül különösen kiemelendő Wagner János és Kurucz Mihály rendkívül sikerült beszéde. Az előbbi szellemes, átletes beszéde helytelenül haragszó dovért. Kurucz Mihály tisztja is, melyben gyönyörűkévé láttuk az igazi nepies humort. A rendkívül jól sikerült bankett esak a késő delutáni órákban ért véget. Meg kell e helyült emlekezünk dr. Talányi Ottó atlatokkézségéről is, ki két horló sörrel vendégelte meg a tanítók kört. Noblesse oblige.

* **Munkásmozgalmak a Tisza-zugban.** A Tisza-zugú földirtókban — majdnem valamennyi képviseltette magát — a f. hó 11-én Tisza-Földvárban nepes értekezlet tartottak, a melyen megvénk főispánja Almásy Géza és az alsópán Bagossy Károly is megjelent. Az értekezlet egyedüli tárgyát a már-már fenyegető jellegű munkásmozgalmak — illetőleg a küszöbön álló artatási sztrájk képezte. Az artató munkások nemcsak, hogy maguk sztrájkolnak, de fenyegető levelekkel remégtük józanabb társaiakat is, kik hajlandók volnának munkába állni. Az értekezlet elhatározta, hogy az artatás idejére a Tisza-Földvár és Czibaházára katanasogást szállítottat el, mely az esetlegesen kitörő szocialista mozgalmak meg eszírjában elfojtsa, sőt katanasogást kér — végzésük esetén — a buza learatására is. A jelenvolt földirtókokat artatóikat a felvidékről hozták, így a mint értesülünk, a gyatni Almásy-féle uradalom Heves vármegyéből. Ugylátás a Tisza-zugban is egész szervezett banda igazgató az eddigleg kikésk és józan nép.

* **Választások Mesterszállásán.** Kiszka István szobalibó elnöklete alatt P.-Mesterszállásán a f. hó 11-én tartották meg az újonnan alakított közég tisztviselőinek választását. Főbíróként K. Kiss Józsefet, másodbíróként Benke Ferencet, tanácsbeljének Horpácsi Jánost, Dósa Sándort, Varga Lászlót és Seres M. Istvánt választották meg egyhangúan. Jegyzőként Dósa Károlyt, pénztárnokként Dósa J. Mátét, közgáymaként Kovács E. Antalát választották meg szótöbbséggel. Mi a magunk részéről a legmelyebben üdvözöljük az új községet tisztikarának, különösen jegyzőnek megválasztásából, mert Dokában P.-Mesterszállás jéles és képzett ért nyér. Kunszentmárton, az anyaközég részéről Kormos Károly főjegyző volt jelen a választásnál. A választást magam által is követelték. Késő este tartották; maga az új jegyző vendégelte meg a jelenvolt tisztviselőket.

* **Tánemulások.** A kunszentmártoni gazdálkodó ifjúság által a f. hó 6-án pünkösdi vasárnapon megtartott tánemulást igen jól sikerült. A jelenvolt egytől-együtt kitűnő mulattak. Felülvezetőnk József Károly 1 frt 20 koronás Antal 70 kr, dr. Talányi Ottó 1 frt 40 kr, Vértés Emőke 1 frt, Benke Helena 30 kr, Benke Ferenc 30 kr, Kiss Kálmán, Tóth Elek, Sárosi Ferenc, 20 kr, Bólyai Sándor, Káldor Soma 40 kr, Józsa János 50 kr, Kovács Imre és N. N. 30 kr. Fogadták az illetők — a jótékony elíránt való tekintetből — ez uton is a rendezéség halás köszönetét.

* **Kinevezés.** Zrum etzky Béla szolnoki közgáym főjegyzője a közgáymkunszönlökmegei Lapok' felelős szerkesztőjét az igazgatási ügyi miniszter — a mint azt lapunkban már előzőleg is jeleztük — kir. közgáymzőnek kinevezte Szolnokra.

* **A esendőség gyűlése.** Egy idő óta Kunszentmártonban divatban van, hogy az ózsaka esendőség bizonyos funkciókba nélkülül és foglalkozásban lévő, de munkakerülő esavargók azzal tilták idejüket, hogy az ózsaka esendőség, a nyugatromra vagy polgárok rovársára, különböző lármas stílusú előadásával megzavarják ügyünnyira, hogy a polgárok álmalmból felriadva, néha fegyverhez is kénytelenek nyulni. Az illetőkön különösen kedvök telik abban, hogy részesezőget szimaldva, beletökéne a járókélekbe s csinálak oly patialitát, a mi a nyugalmat kereső polgárokban rémületet okoz. A minap is megtörtént az éfjelutáni órákban, hogy két ilyen kétes existenciája egyén belekötött egy a vendéglőből hazatérő, kabátot viselő társaságha s az illetők — nagyon helyesen — jól helyben hagyták a esavargók egyikét, a mi természetesen nem a lepelidásúban esendően folyt le. Jó lenne, ha a esendőség néha egy kis razzát tartana, hogy az ilyen incidensek elkerülhetők legyenek és a békés polgárok nyugodtan aludhassanak.

* **Sertésvész Szentesen.** Szentesen, illetőleg a szentesi tanyák között újlag felépett a sertésvész. Ennek következtében a határt zár alá. helyzete a hatóság és felállította a határőrök. Bennünk kunszentmártoniakat különösen érdekel ez a rossz hír, amennyiben a betegség Szentesnek Kunszentmártonnal határos tanyáin uralkodik legjobban, a mint biztos forrásból értesülünk.

* **Tanítói gyűlés T.-Földváron.** A tiszaföldvár és vidéki tanítók e hó 3-án délelőt tartottak járókéri gyűléstök a járás székhelyén, Tiszaföldváron, mely alkalommal — a mint nekünk írják — nem csak az egyesületi tagok, de a népnevelés ügybarátai, mint vendégek igen szép számmal jelentek meg. A gyűlés kezdeten kegyetes szavakkal emlekeztek meg az elnök Wildtikta Nándor volt elbakházi igazgató tanítóról, az oly váratlanul elhunyt tanfőnről, ki azon rövid idő alatt, melyet Cibaházán töltött, az egész járás tanítókban rokonszenvet annyira megvnyerte, hogy a tekintélyes egyesület elnökévé választotta meg. Az elhunyt érdemei jegyzőkönyvvel megörökítetten, az egyesületi ügyek tárgyalását eszközlő a közgáym, mely un Braun A. tiszaföldvári tanító tartotta meg „A leánynevelésről” című igen érdekes és tanulsókkal felvasoltatás. A zajos helyeslések és tapsokkal jutalmazott felolvasás után a megbeszélendő alénelki állásra az eddig jegyzőt, Horvák Béla t.-földvári tanítót, az ó helyébe pedig Vass Lajos cibaházi tanítót választották meg. Az ószszel tartandó gyűlés helyéül Cibaházára jelöltetik ki, amikorra is értekezés tartására Kiss Balázs és Dobra Kajetan Dénes járásköri tagok vállalkoztak. Ezzel a közgáymés befejezték az ott jelen voltak a gyűléstun magyar szokás szerint magnum általom bibeért.

* **A cibaházi gyógyszerár ügye.** A m. kir. belügyminiszter a vármegyey közgáymzgatási bizottság f. évi május hó 20-án tartott ülésében hozott azon határozatát, melyben a cibaházi gyógyszerár személyes fizeti jogviszonyát Mertz József okleveles gyógyszerész szolnoki lakosának adományozta, — hatályon kívül helyezett, — a k. i. bizottság, e személyes jog gyógyszerár jogának adományozása tárgyában, a többi — még jogsztrávnnyal nem bírt folyamodók kérvényeinek figyelembevételre mellet újabb határozathozatalára utasította.

Közgázaság.

Heti jelentés a gabonázletről.

A gabonázletről a lefolyt héten állandóan szilárd hangulat jutott érvényre, a mint részint az esős időjárás és ki nem elégtő artatási becs-

lések, részint pedig a külföldön magasabb jegyzések ideztök néh. Tengerben különösen nagy kereslet volt észlelhető. Repében ez ideig lelet nem feljött, a mennyiben annak artatását a jelenlegi esős időjárás nagyon késleltette.

A mai helyi árak a következők:

Buza	7-60 - 7-80 frt.
Tengeri	3-50 - 3-70 frt.
Árpa	3-60 - 3-90 frt.

REGÉNY.

BOLGYO CSLLAGOK.

(A „Kunszentmárton és Vidéke” eredeti regénye.)

Irtá: *

(Folytatás.)

11 **Másodvirágzás és első szerelem.**

Dező szívében a belvátsári majális igen kellemes emlékek ébresztett a következő napokban. A meg nem is régen szókafira, egy kisse komor tisztet Elíz rohomsan átalakította. Visszanyerte rézké jökövéit és természeteké mesterségesen és erőszakkal elártt érzelmeit mihamamarebb fölzándabolt.

A rider formák között meg Dező, a szépképű, lazárk ferti életét s helyét ismer a régi, eleven szellemű mozgrócn ember foglalta el, így Dező, szik jobbal eddigleg erőszak szorított ki egy hazug érzés, az első szerelem örökévalósága, az elvesztett első szerelem való égszegtelen epékedés. S ő ki eddig szentül hitte, hogy Magdiát elfelejtene nem foga soha, szinte esdudakozva tapasztalta önmagán, hogy ottfele imádkozt fel, sőt néha napján úgy gondolkodott hogy már régen el is felede. És az új érzés, a maga eleven erejével meg arra is kísérletet tett, hogy elváltassa a múlttól a maga józót. De ez nem sikerült.

Mert Dező nagyon, de nagyon szerette Magdiát. Az első szerelem oltihatlan szomjával imádkozta, melkúle az életet e nem tudta akkor képzélni. Annnyira egymáshoz szoktak, annyira egymáshoz simult természetűk, hajlamuk és szokásuk, hogy szinte elvesztett egyént önállóságuk.

Mikor aztán évekkéle ezölt Magdiát elvesztette, úgy érezte, hogy a saját lelkeké egy jó részet veszítette el vele. S akkor úgy hitte, hogy örökben Nem tudta elkövetni, hogy valakit meg szerethessen, érdekel nélküli, önzetlenül. Sokkal melyében összeforrott egész gondolkozásával az első szerelem glóriás alakja, semminnt meg remellette is volna ezt.

És ime! a mi elképzelhetetlen volt, a mi lehetetlenségeké tűnt fel előtte, megtörtént. Egy fiatal úde nő lélek egyzserítése és természetessége kellett hozzá, egy szerelmes nő sziv artatás odaadása. Meleg, ide kisugárzása egy bájos gyermek-leány özes nélkül való vonzalmak.

Leány eddigleg is bőven volt alkalma a leányók körében forgózkodni. És bár azok közül, kiknek társaságában szívének nagy esdudása után megfordult nem egy volt, szömlébe és kilós szereség Elíznek sokkal különb, mégis egy csöpp hatást sem tudtak sekkelő borított szívében kelteni. Előtt éppen Elíz volt, a ki a lehetetlenséget elő idézni képes volt, ki szinte játszva rombolta össze a multat, ki tudná megmondani? Ki tudná megmondani, miért szeretik éppen egy leányt, éppen azt az egyet? É s jöhet szá ez ezer más, halálal minden tekintetben különb, a mi nekünk képpen csak ő kell. Miért? Ki tudna erre megfelelni.

Még nem volt szerelmes Elízbe, de már Magdiát elfelejtette egészen. A régi, dühögő ház már nem volt rombolva, romjai már eltakarították, hogy helyén felépítsen az új házat, az új palotát, mely daconli fog az idők hosszú során át az enyvesztet és a pusztulással. Es fötépül az új palota, melynek fundamentumát egy biztos és erős kő rakja le szikláiról erősséggel, a természetnek örök és megdönthetetlen törvénye: a fejlődés, a fogás, meg csak sejtjen, hogy ottkél ezölt a fanyas palota helyén egy komor, régi köház állt, melyben nem volt már sem éro, sem élet.

A természet nem barátja, sőt ellensége a mozdulatlanságnak. Mindezek mozogék kell;

vagy előre vagy visszafeléjűni s ebben a nagy mozgásban élvezs a mozdulatlanság, legyen az bármilyen is.

Az az élettelen, mozdulatlan érzés, mely Demót az utóbbi években Bajas emlékezőhöz fűzte, így pusztult el egy bájosa gyermekleány gyöngye kis kezétől.

(Folytatás következik.)

Felolvas szerkesztő: **REITZ JÁNOS.**
Kiadó-felolvasó: **CSANÁDY JÓZSEF.**

Nyilttér.

(E revált alatt közöltöket nem vállal felelősséget a szerk.)

Nyilatkozat.

14-ik napi lemondásom és hivatali állásom elhagyása után fel kell szállanom, mert joggal nem megrágalmaztatam. Nem teszem zsebre, mert joggal van; ha jogos volna zsebre kellene tennem, mint a kik úgy szokták.

Tizenegy hónapi tisztviselői állásom alatt, kijelentem, hogy semmiféle jogtalanságot, piszkosságot nem követtem el, s erre felhívom a rágalom kedőt, mert velem együtt működött mint tisztviselő, mint álszent.

Ő a vásár alkalmával kiküldött volt és nem vette a kiküldetési napidíjat, hogy népszerűsége legyen szert.

En nem akarok ezen nyilatkozat által népszerűsége hajhászni, mert én hivatali állásomat eskümhöz híven betöltöttem.

A rágalom kezdőt felelővel hatóságom előtt kell felelőségre vonnom, hogy igazolja, valjon melyik az a joggal napidíj, mi nem állított felvettem? Majd a vizsgálat ki fogja ezt deríteni s akkor a rágalmozaknak meg lesz adva az akkörtétel.

Ha pedig van még olyan polgár, aki tud rólam hivatalosdokimómból kifolyó bármilyen jogtalanságot hibézonyítani, úgy felhívom azokat, nyilatkozzanak saját felelőségük mellett e lapok nyilttéri rovatában, hol is azt én tárcám terhére, ingyen fogják közölneni.

Kunszentmárton, 1897. június 12.

P. Kovács Sergyely.

Jászombérbe adás.

Közhirre teszem, hogy Kunszentmárton község belhatárában, a szentesi országrét mellett 254 (1200 négyzetöles) hold kellő gazdasági építélettel ellátott, a legközelebbi kúpjút transversális köút mellett, a kunszentmárton-hódmezővásárhelyi vasút Nagy-Törke állomásához 25 pere, a jaksorparti megállóhelyhez 10 perenyi távolságban fekvő földbirtokom folyó év szeptember 29-től kezdve több évre haszonbérbe adandó. Haszonbérbelni szándékozik a föltételek és a szerződés megkötése végett alólírozott forduljanak.

Kunszentmárton, 1897. június hóban.

KISS ANTAL
ügyvéd.

788. sz.
tk. 897.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kunszentmártoni kir. járásbírósig mint telekényvi hatóság közölires teszi, hogy az öcsödi takarékpénztár végrehajthatók új. Zs. Tóth Sándor végrehajtást szenedve elleni 352 frt tökélevezetés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kunszentmártoni kir. járásbírósig területén fekvő Czibakháza községében fekvő a czibakházi 1657. sz. fűcshon A. 5. 618.6. hrsz. a foglalt ingatlanból új. Zs. Tóth Sándort illető fele részre az árverést 500 forint enzenl megállapított kikéllatási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897. évi június hó 22. napján délelőtt 9 órakor Czibakháza község közpályán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikéllatási aron alul is eladhat fog.

Árverészi szándékozik tartoznak az ingatlan becsértékén 10 %-at vagyis 98 frt közzepnyitban, vagy az 1881. LX. t.c. 42. §-ban jelzett árfoylamánál számított és az 1881. év november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminisiteri rendelet S. 8-ában kijelölt óvadékepes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.c. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságánál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerményt átszolgáltatni.

A kir. járásbírósig mint tkvi hatóság.

Kunszentmárton, 1897. febr. 19.

Dr. Hortobágyi József,
kir. aljbíró.

Pantlikagiliszában és gyomorhajban szenedve az emberiség fele része.

A szenedés emberiség viaszalastalás és segetjere!
Kik gombalfáregben és gyomorhajban szenednek!

Pántlikagiliszta

fejtől, és gyomorhaj a pifirány-tekak által, földalton, mélyül, földalás mellett, a legpróvidébb idő alatt. (6 pere alatt, teljesen elhalálk.)

Egyedül valódi kapható:

Schneider József

gyógyászereznél

Resicán, fő-útea 3.

(Délmagyarország.)

Vélejtér.

Ezen kitéző gyógyszer fájdalom nélkül, gyors és biztos eredményt jótállás nyújtatik. Nem art, ha a pántlikagiliszta-féreg nincs is jelen. — Az életkor megjelölés. — Forgószéknyelvé. — Egyre-eredeti doboz pontos használati utatással a bel-és külföldi részére frt 3-500 postánvétel vagy a fontú öszegnek előre való beutálással. A pántlika gilisztá (tímet) a költöztek: az ar halványasága, báyádt tekintet, kék szemkarikák, lesóványoság, elyngakósodás, hevent nyelvi, emésztéltelenség, étvágytalanság, fekválva noho érvágyás, gyakori rosszullet vagy ópen ájálások és szédülés föleg ögyomrómál, egy gombalyút felszalásig egész a nyakig, nyúlászogyméltés, a test megduzzadása, gyomorsáv gyomorhéb, gyakori felbőgés, bőgérés, hengereztés, hullászerű mozgások, szárd, szívó fájdalmak és szűrésök a belekben, szédülés; a vérkeringés rendeltenségtől különösen német, gyakori véletlenül beálló főájás, a buskomorságra való hajlam, elémtenség és a halál óhajása. Santalfokecskak hatékonyan felülmúlhatók, gyorsan és biztosan gyógyítanak nőknél és arknál elyngyöntő férfiorút, húgyósfolyásokat, folyásokat nőknél és arknál befecskenedés nélkül. Egy doboz ára 2 frt 50 kr. Makacs baj ellen egy dupla adag 4 frt. Mind egyedül valódián kapható:

Schneider József gyógyászereznél, Resicán, fő-útea 3. (Délmagyarország.)

Mihály beteg segített már ez a szer

Itt még kapható a legjobb iszákosság (pürészség) elleni szer: 1 liter ára 2 forint. Öreg bajnál 4 forint.

Drössler Károly

es. és kir. szabadalmazott gazdasági gépjárgár vas-és érezűdítő

Budapest, VI., Váci-körút 59. sz.

Alapítatott 1866-ban.

Ajánli saját gépjárgárnyu legkitézőbb kivitelű szabadalmazott vízerepítő-éslevezető-és mozgó-és mozgó gazdasági viszonyoknál legreze-szerűbbn megfeleltnek és az öszes gazdaságba vágó gépjét.

Kizárólagos Képviselősig Magyarország részére **LANZ HENRIK** mannheimi ezéltől mely elismert legnagyobb és legjelentékenyebb gyár gómozdonyok és csapágygepekben; utóbbiak háromszori legitizálásba berendezte.

Ezen kösziélet minden eddigi versenyeplőnél az öszes versenye beföldli és angol gépjárgárnyakot legmagasabb kitézősséggel legyártók. Ezek tehát a világ legjobb gózesipőksziéletet.

Képes árjegyzékkel bérmentve, felvilágosítással készséggel szolgálnak.

ALAPITTATOTT 1836-BAN.

KOHLMAN JÁNOS

mű-selyem, szövetekelme, festő, vegyszeti ruhatisztító és gómoszó gyára

GYULÁN.

Van szerezésom a n. t. községész beces tudomására hozni, hogy gyáram részére **GYÚTÓ-TELEPET** rendeztem **KUNSZENTMÁRTONBAN** s kérve a t. községész beces pártfogását és megbízásikkal szereztesztelni sziveskedjenek. — Elfogadók a legújabb divat szerinti

festésre és vegytisztításra

mindenemű hólgy, urf-, gyermek és ezenruhákat, pléneket, eszpefűngyőnyöket, butorszőveteket, színehagyott végarukat, bársonyt és jument gózölésre. — Az átadott tárgyak a legnagyobb gondnal gyorsan és a legtisztább kivitelben kezeltetnek.

Árjegyzékkel s részletes felvilágosítással gyorsan és készséggel szolgálok mindenkor, valamint a megbízott is.

MEGBÍZÁSOK ÉS FELVÉTELEK

Garay György

divat-és pipereáru üzletében

Kunszentmárton, Kossuth Lajos-útea.

GYÁR ÉS FÜZLET GYULÁN, Szécl-útea 1029-ik szám alatti saját házában.

Kiváló tisztelettel: **KOHLMANN JÁNOS.**

Paratlan szép kivitel.

Nyom. Csanády József könyvnyomdája Kunszentmárton.